

Ortaokul Düzeyinde Veli-Okul İşbirliği

Demirali Yaşar ERGİN¹

Coşkun DOĞAN²

Sema Isırkan TAŞCI³

¹Doç.Dr., Trakya Üniversitesi / Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, e-posta: demiraliyergin@gmail.com
ORCID: 0000-0002-1670-4083:

²Öğr. Gör. Dr., Trakya Üniversitesi / Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, e-posta:
coskundogan2002@yahoo.de ORCID: 0000-0002-6072-2721

³Okul Müdür / Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara Nasrettin Hoca Ortaokulu, e-posta: sematasci.7052@gmail.com,
ORCID: 0000-0001-6580-1798

Özet: Araştırmanın amacı, ailesinde ortaokul kademesinde öğrenci olan ebeveynlerin tüm paydaşları dahil okul ile işbirliği düzeyi incelenmiştir. Araştırmanın evrenini 2022-2023 kış döneminde ortaokul düzeyindeki öğrencilerin velileridir. Araştırmanın örneklemini ise Ankara ilinden random seçilen 230 ebeveynidir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu ve Veli-Okul İşbirliği Ölçeği internet tabanlı form halinde uygulanmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen Demografik Özellikler, Sosyo-ekonomik Özellikler ve Okulla ilgili Özellikler olmak üzere üç bölümden oluşan **Kişisel Bilgi Formu** 14 soru içermektedir. Doç. Dr. Demirali Yaşar Ergin tarafından geliştirilen **Veli-Okul İşbirliği Ölçeği** 4'lü dereceleme ölçeği tarzında 30 sorudan oluşmaktadır. Ölçek 1)Yönetimle işbirliği, 2)Öğretmenlerle işbirliği, 3)Sorun paydaşlığı, 4)Çözüm paydaşlığı, 5)Okul aidiyeti/Önemslenme olmak üzere 5 alt boyut içermektedir. Veli okul işbirliğinin tüm alt boyutları tatmin edici düzeylerde olduğu bulgusuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Veli-Okul İşbirliği, Veli-Okul İletişimi, Katılımcı Yönetim

Parent-School Cooperation at Primary School Level

Abstract: The aim of the study was to examine the level of cooperation with the school, including all the stakeholders of the parents who are secondary school students in their family. The population of the research is the parents of secondary school students in the winter term of 2022-2023. The sample of the study is 230 randomly selected parents from Ankara province. Personal Information Form and Parent-School Collaboration Scale were used as data collection tools in the research as an internet-based form. The Personal Information Form, which was developed by the researchers, consists of three parts: Demographic Characteristics, Socio-economic Characteristics and School-related Characteristics, and includes 14 questions. Assoc. Dr. The Parent-School Collaboration Scale developed by Demirali Yaşar Ergin consists of 30 questions in the form of a 4-point scale. The scale includes 5 sub-dimensions: 1) Collaboration with the administration, 2) Collaboration with the teachers, 3) Problem Stakeholder, 4) Solution Stakeholder, 5) School Belonging/Care. It has been found that all sub-dimensions of parent-school cooperation are at satisfactory levels.

Key Words: Parent-School Cooperation, Parent-School Communication, Participatory Management

1. GİRİŞ

Okul, topluma yeni üyeler kazandırılmasında önemli bir işlevi olan en temel kurumlardan bir tanesidir. Bireyler, içerisinde yaşadığı toplumun temel yapısını öğrenmeye aile kurumundan daha örgütlü olan okul ortamında başlamaktadır. Okul, temel insan ilişkilerinden hareketle, toplumsal yaşama uzanan süreçte karşılaşılabilecek sorunların çözümünde çocuklara rehber olmaktadır. Çocuklar, ilk toplumsallaşma kurumu aile içerisinde yakın insan ilişkileri ile ilgili değerleri öğrenirken, okulda geniş bir bakış açısı ile toplumsal yaşamın gereklerini ve evrensel değerleri öğrenmektedir.

Toplumların varlığını sürdürebilmesinde ve geleceğinin belirlenmesinde önemli rol oynayan okulların işlevlerini yerine getirmesinde öğrenciler vazgeçilemez öğelerdir. Okul yöneticileri, öğretmenler ve veliler, okulun toplumsallaştırma bağlamında diğer paydaşlarını oluşturmaktadır. Tüm paydaşların koordineli ve belli bir ahenk

içerisinde çalışmaları, okulun başarısını arttırırken, toplumun uygarlaşma düzeyini de belirlemektedir.

Araştırmalar eğitim sürecinde velinin önemini ortaya koymaktadır. Aile-okul arasındaki ilişkinin öğrencinin okul başarısını olumlu bir şekilde etkilediğini belirtilmektedir. Çocuk okul dışındaki zamanının çoğunu ailesiyle geçirir. Bu açıdan aile, çocuğun eğitiminde önemli bir rol oynamakta ve okul-aile işbirliğinin önemi her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. Bu nedenle velilerin bu süreçte öğretmenler ve okul yönetimi ile koordinasyon içinde olması beklenmektedir. Beklentilerinin dikkate alınmadığını düşünen bir veli, çocuğunun okuldaki eğitim süreci hakkında öğretmen ve yönetici gibi okulun diğer paydaşları ile aktif bir şekilde işbirliği yapmaz (Ergin & Çayak, 2019b)

2. VELİ-OKUL İŞBİRLİĞİ

2.1. Katılımcı Yönetim

Bir konuda karar vermek oldukça zor bir süreçtir. Özellikle bireysel olarak alınan bir karar, çoğunluğun ve hatta bir toplumun geleceğinin planlanmasına yönelik olduğunda ne kadar sorumluluk gerektirdiği tarif edilemez oranda karmaşıktır. Bu bağlamda, karar verici yöneticilerin, hakkında karar alacakları örgütün diğer öğeleri ile işbirliği yapması ve onların görüşlerinin alınmasını sağlamaları, kendilerinin rahatlamalarını ve doğru bir karar almaları oranlarını arttırmalarını sağlayacaktır. Yöneticinin, paydaşların kendilerini ilgilendiren konulardaki kararlara katılmalarını sağlaması, daha sağlıklı bir karar almayı olanaklı kılar. Karara katılanlardan alınan kararın uygulamaya konulmasında daha samimi bir çaba göstermeleri beklenmektedir. Aynı zamanda yönetici, alışanları karara katmakla, onların kararlarını etkilemeyi amaçlamaktadır (Köksoy,2012: 254).

Okul ortamının gelişmesi için her konuda karar verme yetkisine sahip okul yönetimi, karar alma süreçlerinde okulun diğer paydaşlarını da bu kararlara dahil etmelidir. Okul yönetimi, alınan kararları uygulayan öğretmenlerin ve bu uygulamaların ögesi olan öğrencilerin görüşlerini almaları, yönetsel bağlamda üretkenliği arttırmaktadır. Alınacak kararlarda okulun diğer paydaşı velilerin katılımı ise, sorunların daha etkili çözülmesinde çok yönlü katkılar sağlayacağı için önemlidir. Aydoğan'a (2006) göre; öğrencinin okuldaki gelişimi velinin eğitime verdiği önem ve dolayısıyla da eğitim öğretim faaliyetlerine katılımı ile ilişkilidir. Aile katılımının ve okul-aile işbirliğinin iki avantajı vardır: 1) Ailenin okula ve öğrenciye gösterdiği ilgi, motivasyonu artırır, 2) Okulun yapısını, değerlerini, beklentilerini ve standartlarını tanıyan aileler çocuklarını daha iyi yönlendirebilirler.

2.2. Okul-Veli İşbirliği

Okul ortamının dışında gibi görünen veliler, aslında eğitim- öğretim sürecinin en yaşamsal parçasıdır. Okul sonrası da öğrenci ile yaşam içerisinde birebir beraber olan veliye öğrencinin hem eğitiminde hem de öğretim sürecinde büyük görev düşmektedir. Okul yaşamı başlayan çocuğun, aile dışında yeni bir ortama girmesiyle birlikte aile ve okul işbirliği başlamak zorundadır. Çocuğun ailesiyle birlikte geçirdiği zamandan daha fazlasını okulda geçirmektedir. Bu anlamda velinin okul içerisinde, destekleyici bir unsur olarak bulunması ve okul yönetimi ile eşgüdümlü birlikte çalışması çocuğun başarısında önemli bir rol oynayacaktır (Altuntaş

&Demirdağ &Ertem, 2020: 257). Tüm paydaşların katılımı okul yönetiminin, okulun ve öğrencilerin başarılarını daha yukarıya taşıyacaktır. Velilerin okul ortamında bilinçli bir şekilde yer alması, okul yönetiminin başarısını arttırdığı gibi, daha demokratik, şeffaf ve okul için yönetsel anlamda kazanımlar sağlayacaktır. Bu bağlamda velilerin okul ortamında daha etkin yer alması gerekmektedir.

Dünyada yaşanan çok hızlı teknolojik gelişmeler, insanlığın hizmetine çok büyük kolaylıklar sunmuştur. Özellikle iletişim ve ulaşım alanlarında yaşanan gelişmeler, farklı toplumların ilişkilerini olumlu yönde etkilemiştir. Tüm bu değişimler okulun görevlerinin de değişimini gerektirmiştir. Bu anlamda velilerin okul yönetiminden ve öğretmenlerden beklentileri değişmiştir. Başar'a göre (1999:141-142); okul –veli işbirliği konusunda tutarlı, dengeli, sağlıklı karşılıklı anlayışa dayalı ve hepsinden önemlisi de süreklilik arz eden ilişkiler kurabilmek, eğitimin önündeki bütün engelleri kaldırabilmek anlamı taşıyan çok önemli bir aşamadır. Okul yönetiminde öğretmenlerin yanında velilerinde yer alması, okul yönetimine önemli katkı sağlarken, okul yönetimi ile ilgili memnuniyet düzeyini arttıracaktır. Böylece veliler, okul ortamında daha fazla yer alacak ve okulun sorunları ile yakından ilgileneceklerdir.

2.2.1. Okul Yönetimi- Veli İlişkisi

Okul yönetimi görevini üstlenmiş olan yöneticinin okul içerisinde okulun diğer paydaşlarına karşı sergilediği davranışlar büyük önem taşımaktadır. Okul yönetiminin okuldaki eğitimsel etkinliklere bizzat katılması, öğretmenlerin motivasyonlarını arttırdığı gibi öğrencilerin de akademik başarılarını arttıracaktır. Özmen ve Batmaz (2006) göre; etkili bir okul yönetiminin, eğitim ve öğretim hedeflerini açıkça ortaya koymak, öğrenmeye teşvik etmek ve işbirliğine dayanan çalışmalar yürütmek gibi görevlere sahiptir.

Aile dışında ilk defa farklı bir ortamda bulunacak çocuğun ailesi öncelikle okul yönetimine güvenmelidir. Bu güven okul yönetiminin hizmet kalitesini yükselttiği gibi, veli ile olan ilişkilerin olumlu gelişmesi açısından da önemli bir rol oynamaktadır. Okul yönetimi tarafından, veli beklentilerinin gerçekleştirilmesi okul yönetimine fayda sağlayacaktır. Veliler, okul yönetimi ile ilgili değerlendirmeler eskiye oranla daha çok katılmak istedikleri görülmektedir. Öğrencilerinin en iyi şekilde eğitim- öğrenim almalarını isteyen veliler, kendilerinin de okul yönetiminin alacağı kararlarda etkili olmak ve görüşlerinin alınmasını istemektedirler. Sonuç olarak, okul yöneticileri veli ile işbirliğinden etkili karar alma süreçlerine kadar

birçok olguyu hesaba katarak okul etkililiğini artırmaya çalışmalıdır (Altuntaş & Demirdağ & Ertem, 2020: 256).

Çağdaş bir okul yönetimi anlayışında, okul yönetiminin velilerle iyi bir işbirliği yapmaları beklenmektedir. Okulun ailelerle iyi ilişkiler kurması, okulun başarısı açısından önemli görülmektedir. Okul- veli iletişiminin temel olarak önemli iki faydasından söz edilmektedir. Bunlardan bir tanesi; veliler ile okul arasında bir güven ortamı oluşmakta, bu da öğrencinin okul içi motivasyonunu artırmaktadır. Okul aile arasındaki ilişkinin diğer bir önemli faydası ise velinin okul kültürünü tanımasına ve onun bir parçası olmasına yardım etmesidir. Kendisini okul kültürünün bir parçası olarak gören veli, öğrenciyi daha iyi yönlendirmektedir (Hatipoğlu & Kavas, 2016:1020).

2.2.2.Öğretmen- Veli İlişkisi

Öğretmen eğitimin en hayati parçasıdır. Öğretmen yaptığı eğitim- öğretim işini en iyi yapmaya çalışması beklenmektedir. Eğitim- öğretim eyleminden her anlam da etkilenen öğrenci iyi bir vatandaş olarak toplumsallaşmaktadır. Başarılı bir eğitim öğretim için öğretmen öğrenci iletişimi önemli bir yer tutmaktadır. Öğrencilerin her anlamda gelişiminin sağlanması okulda özellikle öğretmenin görevidir. Öğretmenin öğrenciyi tanımak için yeterli zamanı olsa bile, bazen öğrenciyi tanıyamayabilir. Öğrencinin okul dışında veya içerisinde akademik başarısını etkileyen sorunların belirlenmesinde öğretmen veli ilişkisi önemlidir (Çayak & Ergin, 2015). Okul yönetimi ile ailenin arasındaki iletişim sadece öğrenci başarısının yükselmesini sağlamaz, aynı zamanda velilerle öğretmen arasındaki iletişimin güçlü olmasını ve öğrencinin olası disiplin olaylarının önüne geçilmesini sağlamaktadır. Bu anlamda öğretmenin veli ile işbirliği yapması ve yaşanan sorunun nedeninin ortaya çıkarılması gerekebilmektedir (Aslanargun, 2007).

Etkili bir veli-öğretmen işbirliğinin temelinde ikili arasında kurulacak güçlü bir iletişim bulunmaktadır. Bir kişiden veya gruptan, başka kişi veya gruba bilgilerin aktarılması süreci olarak tanımlanan iletişim eğitim-öğretim sürecinde önemli bir yere sahiptir (Tutar, 2003).

Bu açıdan öğretmen tüm velilerle etkili bir iletişim kurarak, velilerinde öğrencilerin öğrenme sürecine katılmaları sağlanmalıdır. Bu öğretmenin temel görevlerinden biri olmalıdır. Öğretmen- veli iletişimi tek yönlü düşünülmemelidir. Bazen iletişim veli tarafından da başlatılabilir. Bu çağdaş öğretmen- veli iletişimimin bir parçasıdır (Hatipoğlu & Kavas, 2016:1022).

Öğretmen- veli işbirliği çerçevesinde yapılan toplantılar, velinin de boş zamanları dikkate alınarak çeşitlendirilmelidir. Öğrencinin, yeteneklerine, başarılarına, ikamet ettikleri yerlere göre, disiplin olaylarına göre farklı toplantılar yapılabilir.

2.2.3.Sorun Paydaşlığı

Okulun paydaşları, okul yönetimi, öğretmenler, öğrenciler ve velilerdir. Bunun dışında kalan ve okulun sorunları ile ilgilenen kurum, kuruluşlar ve diğer şahıslar üçüncü paydaşlardır. Okulların amacı, üst yönetimlerce belirlenen müfredatın eksiz olarak yürütülmesini sağlamak ve bunun sonucunda başarı elde etmektir. Öğretmenler ise, eğitim- öğretim sürecinin uygulanmasında etkin rol almaktadır. Öğretmenlerin en büyük görevleri bilgi aktarımının yanında toplumun yeni üyelerine istendik davranışlar kazandırmaktır. Öğrenciler, eğitim süreci eylemine maruz kalan kesimdir. Veliler, öğrencilerin yasal sorumluluğunu üstlenmiş kesimdir (Yıldız & Balyer, 2019: 353; Ergin & Çayak, 2019a). Eğitim-öğretim sürecinde her bir paydaş tarafından yürütülecek görev çerçevesinde üstlenilmektedir.

2.2.4.Çözüm Paydaşlığı

Okul yönetimine paydaşların katılımı, sorunların çözümü noktasında büyük öneme sahiptir. Okul yönetimi, okulun sorunlarının çözümü için alınacak kararlardan etkilenecek öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin birer karar verici olarak görmesi ve çözüm sürecine katılmaya davet etmesi gerekmektedir. Böyle bir davet, paydaşların kararına değer verilmesi, nitelikli bir eğitim için gerekli bir olgudur. Okul ile ilgili kararların, okul ile ilgili en yakın insanlar tarafından alınmasını, yani okula dayalı yönetimin önemini göstermektedir. Okul yönetimine katılım, okulda alınan kararlarda söz sahibi olma, bu konuda sorumluluk alma, okul yönetimine etkide bulunma çözüm paydaşlığı olarak tanımlanabilir (Can & Nikolayidis, 2020: 1788; Ergin & Çayak, 2019b). Okul paydaşlarının, okul yönetim kararlarına katılması, paydaşlar arasında karşılıklı iletişim ve etkileşimleri de tetiklemektedir. Sorunların çözümünde iyi bir iletişim ve eşgüdümü çalışma, okulun her alandaki başarılarını da beraberinde getirecektir.

2.2.5. Aidiyet

Okul yönetiminde karar ve yetki konusunda paydaş olan öğretmenler, öğrenciler ve veliler kendilerini okulun bir üyesi olarak görecektir. Okulun başarısı ve birlikte alınan kararların etkili oluşu, okul yönetiminde ki sorunların çözümünde işbirliği yapan paydaşların aidiyet duygusunu arttıracaktır. Okul

yönetimi doğrultusunda alınan kararlar ve ihtiyaçların giderilmesinde katkıda bulunan paydaşlar, kendi rollerini ve ne olarak konumlandıkları daha bilinçli olarak farkına varacaklardır. Bu bağlamda kararlarda yetki paylaşımı etkin şekilde yapılacaktır. Diğer taraftan aidiyet, okulun tüm paydaşlarının bütünleşmesi sağlayacaktır. Okula bağlılık duygusunun aşılması, okulun hem akademik hem de diğer alanlarda başarılarını yükseltecektir (Çengel, Totan & Çöğmen, 2017; Ergin & Çayak, 2019c; Özgök & Sarı, 2016)

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma ilişkisel tarama modelindedir. Ailesinde ortaokul kademesinde öğrenci olan ebeveynlerin (öğrenci velilerinin) tüm paydaşları dahil okul ile işbirliği düzeyi incelenmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2022-2023 kış döneminde ortaokul düzeylerindeki öğrencilerin velileridir. Araştırmanın örnekleme ise Edirne ilinden random seçilen 230 ebeveynidir. Katılımcıların %51,7'si 40-49, %42,2'si 30-39 yaşlarında, %86,1'i kadın %13,9'u erkek ebeveynlerdir (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Örneklem Dağılımı

		f	%
Yaşınız?	• a) 29 ve daha küçük	1	0,4
	• b) 30-39	97	42,2
	• c) 40-49	119	51,7
	• d) 50 ve üstü	13	5,7
Cinsiyetiniz?	• a) Kadın	198	86,1
	• b) Erkek	32	13,9
Toplam		230	100,0

3.3. Veriler ve Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu ve Veli-Okul İşbirliği Ölçeği internet tabanlı form halinde uygulanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından alan yazın taranarak geliştirilen kişisel bilgi formu, Demografik Özellikler, Sosyo-ekonomik Özellikler ve Okulla ilgili Özellikler olmak üzere üç bölümden ve toplam 14 sorudan oluşmaktadır.

Veli-Okul İşbirliği Ölçeği: Doç. Dr. Demirali Yaşar Ergin tarafından geliştirilen ölçek "0-Hiçbir zaman, 1-Çok nadiren, 2-Bazen, 3-Çoğu zaman, 4-Her zaman" seçeneklerinden oluşan 4'lü derecelendirme ölçeği tarzında 30 sorudan oluşmaktadır. Veli-Okul işbirliği ölçeği; 1)Yönetimle işbirliği, 2)Öğretmenlerle işbirliği, 3)Sorun paydaşlığı, 4)Çözüm paydaşlığı, 5)Okul aidiyeti/Önemsene olmak üzere 5 alt boyut içermektedir.

Tablo 2. Katılımcı Velilerin Sosyo-ekonomik Özellikleri

		f	%
Eğitim düzeyiniz?	• a) İlkokul	15	6,5
	• b) Ortaokul	23	10,0
	• c) Lise	75	32,6
	• d) Üniversite	94	40,9

3.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Verilerin çözümlenmesinde aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde ve frekans gibi betimsel istatistikler hesaplanmış, değişkenler arası ilişkiler analiz edilirken Pearson korelasyon katsayısı istatistik tekniği kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Eğitim düzeyleri bakımından katılımcı velilerin %40,9'u üniversite, %32,6'sı lise mezundur. Katılımcı velilerin %47,0'ı ev hanımı, %27,0'ı memur, %12,2'si işçidir. Katılımcı velilerin %80,4'ünün 2-3 çocuğu, %15,2'sinin 1 çocuğu var. Sosyoekonomik bakımdan katılımcı velilerin %44,8'i orta halli, %35,2'si biraz fakir, %9,1'i ise çok fakirdir (Tablo 2).

	• e) Yüksek Lisans-Doktora	23	10,0
	• h) Ev hanımı	108	47,0
Mesleğiniz?	• a) Memur	62	27,0
	• b) İşçi	28	12,2
	• d) Serbest Meslek	22	9,6
	Diğer	10	4,3
	• a) 1	35	15,2
Kaç çocuğunuz var?	• b) 2-3	185	80,4
	• c) 4 ve fazla	10	4,3
	• a) Çok fakir	21	9,1
Ailenizin ekonomik durumu?	• b) Biraz fakir	81	35,2
	• c) Orta halli	103	44,8
	• d) Biraz zengin	23	10,0
	• e) Çok zengin	2	0,9
	Toplam		230

“Çocuklarınızın okuluna en son ne zaman gittiniz?” sorusuna katılımcı velilerin %50,0’ı Son 1 hafta içinde, %37,0’ı Son 1 ay içinde cevabını vermiştir. Buna karşılık %13,1’inin okula hiç gitmediği veya çok seyrek gittiği anlaşılmaktadır. “Öğretmenlerle en son ne zaman iletişim kurdunuz?” sorusuna katılımcı velilerin %43,0’ı Son 1 hafta içinde, %38,3’ü Son 1 ay içinde cevabını vermiştir. Buna

karşılık %18,7’sinin öğretmenlerle hiç iletişim kurmadığı veya çok seyrek iletişim kurduğu anlaşılmaktadır. “Müdür veya Yardımcıları ile en son ne zaman iletişim kurdunuz?” sorusuna katılımcı velilerin %42,6’sı Son 1 ay içinde ve %19,1’i Son 1 hafta içinde cevabını vermiştir. Buna karşılık %24,3’ünün yönetimle çok seyrek iletişim kurduğu, %13,9’unun ise hiç iletişim kurmadığı anlaşılmaktadır (Tablo 3)

Tablo 3. Veli Okul İletişimi Sıklığı

		f	%
11) Çocuklarınızın okuluna en son ne zaman gittiniz?	• a) Hatırlamıyorum	5	2,2
	• b) Son 1 hafta içinde	115	50,0
	• c) Son 1 ay içinde	85	37,0
	• d) Son sömestr/ dönem içinde	16	7,0
	• e) Geçen Sene	9	3,9
12) Öğretmenlerle en son ne zaman iletişim kurdunuz?	• a) Hatırlamıyorum	17	7,4
	• b) Son 1 hafta içinde	99	43,0
	• c) Son 1 ay içinde	88	38,3
	• d) Son sömestr/ dönem içinde	18	7,8
	• e) Geçen Sene	8	3,5
13) Müdür veya Yardımcıları ile en son ne zaman iletişim kurdunuz?	• a) Hatırlamıyorum	32	13,9
	• b) Son 1 hafta içinde	44	19,1
	• c) Son 1 ay içinde	98	42,6
	• d) Son sömestr/ dönem içinde	38	16,5
	• e) Geçen Sene	18	7,8
Toplam		230	100,0

Velilerin görüşlerine göre sorun paydaşlığı en yüksek ($\bar{x}=3,221$), çözüm paydaşlığı en düşük ($\bar{x}=3,014$) veli okul işbirliği alanıdır. Sorunlara ortak çözüm arayışında velilerin okuldan yeterince

memnun olmadıkları anlaşılmaktadır. Ölçek toplamında veli okul işbirliği ($\bar{x}=3,122$) vasat düzeydedir (Tablo 4).

Tablo 4. Boyutlar Düzeyinde Veli-Okul İşbirliği Betimsel İstatistikleri

	N	Arit. Ort.	Std. Sapma
Sorun paydaşlığı	230	3,221	0,478
Yönetimle işbirliği	230	3,148	0,491
Okul aidiyeti /Önemsene	230	3,147	0,434
Veli-Okul işbirliği	230	3,122	0,387
Öğretmenlerle işbirliği	230	3,080	0,487
Çözüm paydaşlığı	230	3,014	0,520

Velilerin görüşlerine göre Yönetimle İşbirliği Boyutunda “Müdür veya yardımcısı, velilere karşı saygılı, anlayışlı, güler yüzlü.” ifadesi en yüksek ($\bar{x}=3,278$), “Müdür veya yardımcısı, öğrencilerle ilgili dönütleri velilerle anında paylaşıyor.” ifadesi en düşük ($\bar{x}=3,004$) veli okul işbirliği alanıdır.

Yönetimle iletişim ve işbirliği bakımından genelde memnun oldukları söylenebilir. Ancak öğrencilerle ilgili daha hızlı geri dönüt almak istedikleri de açıktır. Yönetimle işbirliği boyutunda veli okul işbirliği ($\bar{x}=3,148$) vasat düzeydedir (Tablo 5).

Tablo 5. Yönetimle İşbirliği Boyutunda Veli-Okul İşbirliği Betimsel İstatistikleri

	N	Arit. Ort.	Std. Sapma
Müdür veya yardımcısı, velilere karşı saygılı, anlayışlı, güler yüzlü.	230	3,278	0,569
Müdür veya yardımcısı, velilerle samimi bir iletişim kurabiliyor.	230	3,191	0,590
Müdür veya yardımcısı, okulda güvenilir bir ortam sağlamada başarılı.	230	3,178	0,590
Yönetimle işbirliği	230	3,148	0,491
Müdür veya yardımcısı ile görüşme şansı bulabiliyorum.	230	3,135	0,677
Müdür veya yardımcısı, okul-veli işbirliğini başarı ile sağlayabiliyor.	230	3,100	0,563
Müdür veya yardımcısı, öğrencilerle ilgili dönütleri velilerle anında paylaşıyor.	230	3,004	0,651

Velilerin görüşlerine göre Öğretmenlerle İşbirliği Boyutunda “Öğretmen(ler) bana iletişim imkanı veriyor.” ifadesi en yüksek ($\bar{x}=3,109$), “Çocuğumun öğretmenlerini tanırım.” ifadesi en düşük ($\bar{x}=3,004$)

veli okul işbirliği alanı olmakla birlikte bu boyutta en yüksek ve en düşük işbirliği alanı arasında pek bir fark yoktur. Öğretmenlerle işbirliği boyutunda veli okul işbirliği ($\bar{x}=3,080$) vasat düzeydedir (Tablo 6).

Tablo 6. Öğretmenlerle İşbirliği Boyutunda Veli-Okul İşbirliği Betimsel İstatistikleri

	N	Arit. Ort.	Std. Sapma
Öğretmen(ler) bana iletişim imkanı veriyor.	230	3,109	0,577
Öğretmen(ler) ile istediğimde görüşebiliyorum.	230	3,100	0,615
Öğretmen(ler) ihtiyaç duyduğunda toplantı yaparak velileri bilgilendiriyor.	230	3,096	0,620
Veli toplantısı dışında da çocuğumun öğretmenleriyle görüşebiliyorum.	230	3,087	0,681
Öğretmenlerle işbirliği	230	3,080	0,487
Öğretmen(ler) bireylerarası ilişkilerde başarılı.	230	3,061	0,580
Çocuğumun öğretmenlerini tanırım.	230	3,026	0,667

Velilerin görüşlerine göre Çözüm Paydaşlığı Boyutunda “Öğretmen(ler) iletişimimizde saygılı davranıyor.” ifadesi en yüksek ($\bar{x}=3,226$), “Sosyal medyada öğretmenler ve veliler arasında etkin

kullanılan iletişim grubumuz var.” ifadesi en düşük ($\bar{x}=2,909$) veli okul işbirliği alanıdır. Çözüm Paydaşlığı boyutunda veli okul işbirliği ($\bar{x}=3,014$) vasat düzeydedir (Tablo 7).

Tablo 7. Çözüm Paydaşlığı Boyutunda Veli-Okul İşbirliği Betimsel İstatistikleri

	N	Arit. Ort.	Std. Sapma
Öğretmen(ler) iletişimimizde saygılı davranıyor.	230	3,226	0,546
Öğretmen(ler) veliler ile iletişim kurabilme konusunda başarılı.	230	3,065	0,634
Çözüm paydaşlığı	230	3,014	0,520
Öğretmen(ler) sorunlarla karşılaştığında velilerle ortaklaşa çözüm aramaktadır.	230	3,009	0,654
Öğretmen(ler) sorunları belirleyerek velilerle paylaşıyor.	230	2,991	0,641
Sorunların çözümünde yönetim velilerle ortak hareket ediyor.	230	2,965	0,660
Okulun web sayfası ve sosyal medya hesapları velilerle iletişim amacıyla başarıyla kullanılmaktadır.	230	2,935	0,754
Sosyal medyada öğretmenler ve veliler arasında etkin kullanılan iletişim grubumuz var.	230	2,909	0,818

Velilerin görüşlerine göre Sorun Paydaşlığı Boyutunda “Öğretmen(ler) iletişimimizde saygılı davranıyor.” ifadesi en yüksek ($\bar{x}=3,435$), “Okuldaki faaliyetlerde istediğimde görev alabiliyorum.”

ifadesi en düşük ($\bar{x}=2,817$) veli okul işbirliği alanıdır. Sorun Paydaşlığı boyutunda veli okul işbirliği ($\bar{x}=3,221$) vasat düzeydedir (Tablo 8).

Tablo 8. Sorun Paydaşlığı Boyutunda Veli-Okul İşbirliği Betimsel İstatistikleri

	N	Arit. Ort.	Std. Sapma
Çocuğumun eğitimindeki olumsuzlukların çözümünde öğretmen ile ortak hareket etmek isterim.	230	3,435	0,608
Çocuğum ile ilgili bilmesi gerektiğini düşündüğüm bilgileri öğretmenlerle paylaşıyorum.	230	3,296	0,627
Veli toplantılarına düzenli olarak katılıyorum.	230	3,287	0,677
Çocuğumla ilgili bir problem gördüğümde öğretmeni ile paylaşıyorum.	230	3,270	0,596
Sorun paydaşlığı	230	3,221	0,478
Okuldaki faaliyetlerde istediğimde görev alabiliyorum.	230	2,817	0,694

Tablo 9. Okul aidiyeti/Önemslenme Boyutunda Veli-Okul İşbirliği Betimsel İstatistikleri

	N	Arit. Ort.	Std. Sapma
Öğretmen(ler) ile okulda yüzyüze görüşme şansım olmuyor.	230	2,074	0,787
Müdüre veya yardımcısına ulaşmak kolay olmuyor.	230	1,922	0,714
Öğretmen(ler) okulun bir paydaşı olduğumuzun farkında değil gibi davranıyor.	230	1,874	0,618
Okul aidiyeti/Önemslenme	230	1,853	0,434
Okul aidiyeti/Önemslenme (reverse)	230	3,147	0,434
Okulun eğitici kadro dışındaki personeli, velilere karşı umursamaz davranıyor.	230	1,761	0,590
Okula gitmek zorunda kaldığımda kendimi huzursuz hissediyorum.	230	1,748	0,659
Çocuğumun öğretmeniyle olan görüşmelerimizde öğretmenin tutumu beni rahatsız ediyor.	230	1,739	0,642

Velilerin görüşlerine göre Okul aidiyeti/Önemslenme Boyutunda maddeler reverse değerlendirmeli olduğundan “Çocuğumun öğretmeniyle olan görüşmelerimizde öğretmenin tutumu beni rahatsız ediyor.” ifadesi en yüksek (\bar{x} =1,739), “Öğretmen(ler) ile okulda yüzyüze görüşme şansım olmuyor.” ifadesi en düşük (\bar{x} =2,074) veli okul işbirliği alanıdır. Okul aidiyeti/Önemslenme boyutunda veli okul işbirliği (\bar{x} =3,147) vasat düzeydedir (Tablo 9).

5. SONUÇ

Velilerin okul paydaşları (okul yöneticileri, öğretmenler, ve diğer işgörenler) ile işbirliği düzeyi tüm alt boyutlarda ve toplamda tatmin edicidir.

6. ÖNERİLER

Okulun paydaşları olarak okul yönetimi ve öğretmenler katılımcı yönetim ilkesi gereği öğrenci velileri ile her süreçte paylaşım içinde olmaları gerekir. Var olan işbirliği seviyesini artırmak için daha fazla paylaşımcı olmalılar. Bu tutum değişikliğini gerçekleştirmeye yönelik hem öğretmen ve yöneticilere hem de ebeveynlere hizmet içi eğitimler verilmelidir.

KAYNAKLAR

- Altuntaş, B. & Demirdağ, S. & Ertem, H.Y. (2020). “Velilerin Algılarına Göre Okul Yöneticilerinin Yönetim Becerileri ile Okul İklimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, AJER - Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi 2020, 5(2), 254-269
- Aslanargun, E. (2007). “Okul- Aile İşbirliği Ve Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Tarama Çalışma”, Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18, s:119–135.
- Aydoğan, İ. (2006). “İlköğretim Okullarında Okul-Çevre İlişkilerinin Düzeyi”. Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi. 2.
- Başar, Hüseyin (1999). Sınıf Yönetimi. Ankara.
- Can, Ertuğ & Nikolayidis, Urina (2020). “Okul Yönetimine Katılım: Rehber Öğretmenler Üzerine Bir Araştırma”, Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2020 8(6) 1787–1806

- Çayak, Semih; Ergin, Demirali Yaşar (2015). “Öğretmen-Veli İşbirliği İle İlkokul Öğrencilerinin Sınıf İçindeki İstenmeyen Davranışları Arasındaki İlişki”. Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama Journal of Education and Humanities: Theory and Practice. Cilt (Vol): 6 Sayı (No): 11 Yaz (Summer) 2015, 59-77. Eğitim Bir-Sen
- Çengel, Meltem; Totan, Tarık & Çöğmen, Suna (2017). Okula Bağlılık Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17 (4), 1820-1837.
- Ergin, Demirali Yaşar; Çayak, Semih (2019a). Veli Beklentileri Ölçeği'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması . XI. IBANESS Kongreler Serisi International Balkan and Near Eastern Social Sciences Congress Series – Tekirdağ-Türkiye- Mart 9-10, 2019
- Ergin, Demirali Yaşar; Çayak, Semih (2019b). Veli Beklentileri Ölçeği'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. BNEJSS Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi. 2019: 05 (02) ISSN: 2149-9314
- Ergin, Demirali Yaşar; Çayak, Semih (2019c) İlkokul 1. sınıf öğrenci velilerinin beklentileri. The 2nd International Congress on Balkan Child and Youth Literature (IBCYL 2019) Priştine/KOSOVA - 26-28 Nisan 2019
- Hatipoğlu, Abdullah & Kavas, Erkan (2016). “Veli Yaklaşımlarının Öğretmen Performansına Etkisi”, İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 4, 2016, Sayfa: 1012-1034
- Köksoy, Süleyman (2012). “Okul Yönetiminde Karara Katılım”, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(2), 253-268.
- Kulak, Ramazan. (2020). “Okul-Veli İşbirliği, Sorunları Ve Çözüm Önerileri”, Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences, 6(31):1628-1640.
- Özgök, Aslı & Sarı, Mediha (2016). Ortaokul Öğrencilerin Okula Aidiyet Duygusu Ve Arkadaş Bağlılık Düzeyi. Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 25, Sayı 3, Sayfa 71-86
- Özmen, Fatma. & Batmaz, Cengiz (2006). İlköğretim Okul Müdürlerinin Öğretmen Denetimindeki Etkililikleri – Hizmet Yılı Ve Görev Türü Değişkenine Göre Öğretmen Görüşleri. Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi. 2: 102-120
- Tutar, Hasan (2003). Örgütsel İletişim. Seçkin, Ankara, 2003
- Yıldız, Süleyman & Balyer, Aydın (2019). “Okul Paydaşları Bağlamında Kamu Okullarındaki Parasal Sorunlar: Fenomenolojik Bir Araştırma”, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (PAU Journal of Education) 46: 349-364